

Методичний ресурс формування естетичної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей

Галіцан Ольга¹

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Одеса, Україна
E-mail: olgagalitsan@gmail.com
ORCID ID <https://orcid.org/0000-0003-2542-649X>
Researcher ID S-6827-2018

Койчева Тетяна²

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Одеса, Україна
E-mail: tikoicheva@gmail.com
ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-5518-4260>
Researcher ID S-2661-2018

Осіпова Тетяна³

E-mail: osipovatanya2009@gmail.com
ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-6468-6545>
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Одеса, Україна

У дослідженні висвітлено методичний ресурс естетизації освітнього середовища вищого педагогічного закладу освіти в умовах реформування системи освіти України. Мета дослідження полягала у представленні змісту спеціальної методичної роботи з формування естетичної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей. Методами дослідження виступили: теоретичні – аналіз наукових джерел з проблеми формування естетичної компетентності майбутніх фахівців галузі освіти – для конкретизації феномена «естетична компетентність учителя гуманітарних спеціальностей» та визначення ознак його сформованості у студентів; практичні – аналіз педагогічного досвіду – з метою висвітлення ефективних форм роботи зі студентами в освітньому середовищі закладу вищої освіти, що сприяють формуванню естетичної компетентності за визначеними ознаками. Естетична компетентність учителя гуманітарних спеціальностей потлумачено як інтегративна особистісно-професійна характеристика вчителя-гуманітарія, що спирається на його здатність вибудовувати професійно-педагогічну діяльність за естетичними законами (розуміти маркери трагічного і комічного, прекрасного і потворного, піднесеного і низького); складається з динамічного комплексу спеціальних знань та вмінь (уміння вирішувати професійні завдання керуючись естетичними ідеалами, культуротворчими та гуманістичними цінностями); реалізується через ідентифікатори естетичної та гуманітарної підготовки: естетичний смак, естетична свідомість, естетична культура.

У статті описано зміст експериментальної роботи зі студентами спеціальностей 014 Середня освіта (Українська мова і література) (10 здобувачів вищої освіти першого освітнього рівня «бакалавр»), 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) (10 здобувачів вищої освіти першого освітнього рівня «бакалавр»), 014 Середня освіта (Історія) (10 здобувачів вищої освіти першого освітнього рівня «бакалавр») Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Представлено напрями роботи педагогічного гуртка, у межах якого викладався елективний спецкурс «Естетична компетентність майбутнього вчителя гуманітарних спеціальностей» (обсягом 3 кредити ЄКТС). Презентовано шляхи

¹ кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

² доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

³ доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

модифікації змісту навчальних дисциплін дисциплін «Педагогіка», «Психологія», «Культурологія», «Історія української культури».

Ключові слова: компетентність, естетизація, естетична компетентність, майбутні вчителі гуманітарних спеціальностей, заклад вищої освіти, освітнє середовище закладу вищої освіти, методична робота.

Вступ. Кардинальні трансформації в суспільно-економічному, науково-технічному та соціально-культурному житті країни продукують необхідність модифікації змісту, алгоритму та логіки загальної та мистецької освіти України на засадах гуманізації та культуровідповідності. Сьогодні постала проблема не лише естетизації життя суспільства та більш активного використання впливу прекрасного в усіх сферах життєдіяльності людини, а й посилення зв'язку між культурними, освітніми, гуманітарними аспектами життєдіяльності суспільства. Погоджуємось із думкою Я. Левченко та Лю Чжицян про те, що не позбавлений цієї тенденції й освітній процес, тим більш коли йдеться про професійну діяльність та підготовку фахівців тих професій, в яких естетичний компонент є професійно визначальним (Левченко, 2019).

Проблематика підготовки майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей була предметом наукових досліджень А. Балюк (соціалізація магістрів соціогуманітарного профілю), О. Галіцян, Т. Койчевої (компетентнісний підхід у підготовці магістрів гуманітарного профілю), В. Падерно (професійна ідентичність учителя-гуманітарія), О. Фокши (формування фасилітаційної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей).

Естетичний параметр підготовки майбутніх учителів ґрунтовно висвітлено в наукових джерелах: розроблено методологічні, теоретичні та методичні аспекти естетичного виховання молоді (В. Бутенко, Л. Масол, Н. Миропольська, О. Рудницька); вчені досліджували естетичний світогляд учителя-гуманітарія (І. Зелена), педагога-художника (Ц. Хуан), педагога-музиканта (О. Горожанкіна); естетична культура педагога ставала предметом наукових напрацювань Л. Михайлової та М. Нечепоренка.

Незважаючи на наявність у науковому фонді значної кількості досліджень особливостей естетичної підготовки майбутніх учителів, методичний аспект роботи зі студентами-гуманітаріями, на нашу думку, все ще потребує спеціальних наукових розвідок.

Мета та завдання дослідження. Мета дослідження – висвітлити зміст методичної роботи з формування естетичної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей. Завдання дослідження: конкретизувати поняття «естетична компетентність учителя гуманітарних спеціальностей», ознаки її сформованості в майбутніх учителів; описати форми та методи роботи зі здобувачами вищої освіти з метою формування їхньої естетичної компетентності.

Матеріали та методи дослідження: теоретичні – аналіз наукових джерел з проблеми формування естетичної компетентності майбутніх фахівців галузі освіти – для конкретизації феномена «естетична компетентність учителя гуманітарних спеціальностей» та визначення ознак його сформованості у студентів; практичні – аналіз педагогічного досвіду – з метою висвітлення ефективних форм роботи зі студентами в освітньому середовищі закладу вищої освіти, що сприяють формуванню естетичної компетентності за визначеними ознаками.

Результати дослідження. Теоретичні та методичні параметри феномена «естетична компетентність учителя» визначила Г. Сотська як інтегративну характеристику естетичного розвитку майбутнього вчителя, в основу якого покладено сформованість розуміння і сприйняття явищ дійсності та культури крізь призму понять прекрасного і потворного, трагічного і комічного тощо, а також наявність системи теоретичних знань, практичних умінь у галузі естетики, що визначають здатність фахівця вирішувати професійні завдання, що виникають у реальних ситуаціях професійно-педагогічної діяльності з орієнтацією на естетичні явища (Сотська, 2008).

Беручи за основу визначення вченої, представимо наше розуміння феномена «естетична компетентність учителя гуманітарних спеціальностей»: інтегративна особистісно-професійна характеристика вчителя-гуманітарія, що спирається на його здатність вибудовувати професійно-педагогічну діяльність за естетичними законами (розуміти маркери трагічного і комічного, прекрасного і потворного, піднесеного і низького); складається з динамічного комплексу спеціальних знань та вмінь (уміння вирішувати професійні завдання, керуючись естетичними ідеалами, культуротворчими та гуманістичними цінностями); реалізується через ідентифікатори естетичної та гуманітарної підготовки: естетичний смак, естетична свідомість, естетична культура.

На нашу думку, в контексті розробки методики роботи зі студентами, зокрема естетичного складника їхньої загальної підготовки в закладі вищої освіти вирізняються продуктивністю розробки Юлії Горщенко. Вважаємо методично доцільними та практично значущими її напрацювання щодо навичок естетичної оцінки вчителем явищ педагогічної дійсності (Горщенко, 2014).

Представимо, за якими напрямками здійснювалась робота зі студентами та наведемо приклади роботи.

Експериментальна робота проводилася зі студентами спеціальностей 014 Середня освіта (Українська мова і література) (10 здобувачів вищої освіти першого освітнього рівня «бакалавр»), 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) (10 здобувачів вищої освіти першого освітнього рівня «бакалавр»), 014 Середня освіта (Історія) (10 здобувачів вищої освіти першого освітнього рівня «бакалавр») Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей було залучено до роботи педагогічного гуртка, в межах якого викладався елективний спецкурс «Естетична компетентність майбутнього вчителя гуманітарних спеціальностей» (обсягом 3 кредити ЄКТС). Додатково, було модифіковано зміст навчальних дисциплін «Педагогіка», «Психологія», «Культурологія», «Історія української культури» не порушуючи загального алгоритму та логіки освітнього процесу.

З метою досягнення поставленої мети в ході експериментальної роботи вирішувалися такі завдання:

- засвоєння спеціальних теоретичних знань на лекційних заняттях, які ґрунтувалися на застосуванні методу діалогу та полілогу, їх поглиблення на практичних заняттях під час семінарів, диспутів, дискусій, а також під час самостійної роботи студентів;
- відпрацювання на практичних заняттях та в позааудиторній роботі практичних умінь у рольових і ділових іграх, вирішення педагогічних завдань, розв'язання педагогічних ситуацій, тренінгів, проведення виховних заходів тощо;
- закріплення й удосконалення здобутих знань і сформованих умінь під час власної естетично-педагогічної діяльності з опорою на внутрішній естетичний та творчий потенціал як суб'єкта естетично-педагогічної діяльності.

Розкриємо змістовий аспект проведеної експериментальної роботи.

Спеціальний курс містив 12 годин лекційних і 18 годин практичних занять, 40 годин самостійної роботи, 20 годин відводилося на виконання індивідуального освітньо-дослідного завдання. Основними формами роботи зі студентами виступили лекції-полілоги, лекції-дискусії, лекції-презентації, міні-лекції, семінари, диспути, ділові та рольові ігри, самостійна робота.

Метою спецкурсу є розвиток естетичної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей.

Завдання спецкурсу полягало в ознайомленні студентів із показниками поняття «естетична компетентність» («естетичні цінності», «естетичний світогляд», «естетичний смак», «естетичний ідеал»), а також у набутті практичних умінь та навичок оволодіння ними через підвищення рівня обізнаності з різноплановістю жанрів мистецьких творів, знайомство з представниками хореографічного, образотворчого, музичного, екранного, театрального та літературного мистецтва, видатними архітекторами, фотохудожниками, ознайомлення студентів із відомими всьому світу творами мистецтва, організації їхньої творчої роботи на підставі знань щодо естетичних цінностей та естетичного ідеалу, власного естетичного сприймання, формування естетичних почуттів та естетичного смаку.

Представимо наповнення спеціального курсу (теми та план):

- Естетичні цінності мистецтва.
- Роль мистецьких дисциплін у формуванні гармонійно розвиненої особистості школярів.
- Роль мистецтва у гуманітаризації загальної освіченості молоді.
- Вплив сучасного мистецтва на естетичні погляди молоді.
- Естетичний профіль учителя-гуманітарія.
- Інтегровані уроки мистецьких та інших навчальних дисциплін у формуванні естетичного світогляду школярів.
- Позакласна робота учнів у контексті їхнього естетичного виховання.

Тематика семінарсько-практичних занять:

- Дискусія «Чи потрібні в сучасній школі мистецькі дисципліни?».
- Диспут «Роль естетики в роботі вчителя-гуманітарія».

- Семінар «Взаємозв'язок різних видів мистецтв і їх вплив на формування особистості».
- Проведення вправ «Асоціація», «Малюємо музику», «Музичний калейдоскоп», «Танцювальний марафон», «Саундтрек», «Обери пару».
- Рольова гра «Віртуальна подорож» (естетичні погляди в мистецтві Античності, Середньовіччя, Ренесансу).
- Гра «Вернісаж сучасного мистецтва».
- Фрагменти інтегрованих уроків.
- Фрагменти позакласних виховних заходів мистецького спрямування.

Наведемо приклади роботи зі студентами. Перша лекція «Естетичні цінності мистецтва» проводилась у вигляді полілогу, тобто кожний із студентів мав можливість висловити своє тлумачення понять, що розглядалися, думки, міркування. У ході цієї лекції розглядалися такі поняття, як «цінності», «загальнолюдські цінності», «естетичні цінності», «естетична свідомість», «естетичний смак», «естетична грамотність». Обговорювалася роль мистецтва у формуванні естетичних цінностей особистості з урахуванням національно-культурних цінностей країни. Наголошувалося на соціальній значущості мистецтва його ролі у формуванні в особистості естетичного смаку, естетичних почуттів, естетичного світогляду тощо.

З метою закріплення одержаних на лекції знань на практичному занятті було проведено дискусію «Чи потрібні в сучасній школі мистецькі дисципліни?». Перед проведенням дискусії було попереджено студентів, що вони повинні не лише висувати аргументи «за» чи «проти», а й обґрунтовувати свої думки, наводити аргументи, приклади із життя, намагатися стримувати свої емоції (у такий спосіб розвивалися комунікативні вміння, уміння контролювати свої емоції). Зазначимо, що думки студентів розділилися. Так, одні з них зазначали, що кожна людина сама повинна зрозуміти, чи потрібно їй займатися мистецтвом у будь-якому жанрі (музика, живопис, ліплення, танці тощо), такою діяльністю слід займатися в позаурочний, вільний час, а в школі потрібно вивчати фундаментальні науки. Інші студенти заперечували це твердження, наголошуючи на тому, що саме в школі діяти повинні ознайомлюватись із світом прекрасного, інакше, як вони зможуть зрозуміти такі поняття як «прекрасне» і «потворне», розвивати свої естетичні смаки, почуття і тощо. Ще одна група студентів висловила думку про те, що естетичне виховання є насамперед привілеєм батьків дитини, які повинні розвивати її здібності. Унаслідок бурхливого обговорення майбутні вчителі дійшли висновку, що мистецькі дисципліни необхідні в школі, оскільки під час їх викладання діти знайомляться зі світом прекрасного, вчать бачити красиве в довкіллі, у них формуються естетичні почуття, естетичний смак, естетичний світогляд.

Для самостійної роботи майбутнім учителям було запропоновано інтерпретувати вислови видатних митців про мистецтво: «Живопис – заняття для сліпців. Художник малює не те, що бачить, а те, що відчуває» (П. Пікасо); «Краса врятує світ» (Ф. Достоєвський), «Живопис – це мистецтво, за допомогою якого художник зображує пристрасть крізь риси обличчя і положення тіла і хвилює глядача своїм ставленням до сюжету, співчутливим та іронічним» (Ф. Стендаль); «Велич мистецтва найчіткіше проявляється в музиці» (І. Гете); «Таємниці мистецтва найкраще пізнаються потай. Краса, як і мудрість, любить відокремлене покоління» (О. Уайльд) «Музика створює почуття, які відсутні в житті» (С. Віткевич), «Життя – це театр, а люди в ньому актори» (Б. Шоу), «Земля – це величезний театр, в якому одна й та ж трагедія грається під різними назвами» (Вольтер); «Не існує невеличких ролей, існують маленькі актори» (О. Бальзак).

Одне з лекційних занять «Роль мистецьких дисциплін у формуванні гармонійно розвинутої особистості школярів» було присвячене розгляду мистецьких дисциплін, які викладаються в школі, й усвідомленню студентами їх ролі у формуванні особистості дітей. Зокрема, майбутнім учителям було запропоновано згадати, які навчальні предмети мистецького спрямування вони вивчали в школі, як вони ставилися до цих уроків, чи отримували естетичне задоволення від їх проведення тощо. Важливим питанням для обговорення виявилось таке: «Чи сприяли уроки мистецтва (образотворчого, музики, художньої культури) становленню їх як особистості? Яку роль вони відіграли у формуванні Вашого світогляду? Зважаючи на те, що в обговоренні брали участь студенти художньо-графічного факультету, то, звісно, всім подобалися уроки образотворчого мистецтва. Натомість вони відзначали, що деякі теми їм не подобалися, які їх примушували малювати те, що їм не подобалося, або те, що, на їхню думку, їм не потрібне. Деякі студенти наголошували на тому, що на них значно вплинуло ознайомлення з музичними творами й зазначали, що дуже часто і сьогодні вони малюють під музику, це викликає певне натхнення. Катерина С. і Надія М. згадали про відвідування театру опери і балету, вистави, які на них особливо вплинули – «Лебедине озеро», «Жизель». Відвідування театру залишило

в них потужне естетичне задоволення, вчило їх бачити прекрасне не лише в танці, а й у рухах людини. Сергій Б. зазначив, що його натхнення щось зобразити, виникає під час читання літературного твору, наприклад, для нього цікаво намалювати портрети героїв, образ яких виникає під дією їхніх учинків, подій, які описуються в книзі.

Продовженням лекції стало проведення семінару «Взаємозв'язок різних видів мистецтв і їх вплив на формування особистості». Студентів завчасно, за їхнім бажанням, було розподілено на творчі групи, які повинні були підготувати доповідь про розмаїття жанрових видів мистецтва (образотворче, музичне, літературне, театральне, танцювальне, фото- і кіномистецтво), навести приклади різних напрямів, що існують у кожному з них. При цьому важливим було те, що під час презентації жанру мистецтва вони повинні були використовувати й інші жанри, визначаючи взаємозв'язок.

Слід відзначити, що майбутні вчителі досить ретельно підготувалися до проведення семінару. Їхні презентації були ретельно продумані, дібрано відомі твори світового мистецтва, дібрано відповідну музику чи художнє оформлення. Унаслідок проведеного заняття студенти дійшли висновку, що саме поєднання різних жанрів мистецтва сприяє кращому розумінню і сприйняттю творів мистецтва, викликає різнобарвні естетичні почуття, формує естетичний смак.

На іншому занятті було проведено вправи, які сприяли закріпленню отриманих на лекції знань – «Асоціація», «Малюємо музику», «У світі музичного мистецтва», «Музичний калейдоскоп», «Танцювальний марафон», «Саундтрек», «Обери пару» тощо. Наведемо приклади деяких вправ.

Вправа «Малюємо музику».

Мета: розвиток у студентів естетичної грамотності, естетичного смаку, творчих умінь, креативності, емоційності, рефлексивності.

Матеріал: уривки творів різних жанрів музичного мистецтва.

Хід вправи: Студентам пропонувалося прослухати уривки різних стилів музичного мистецтва і намалювати свої почуття, які виникли під час прослуховування. По закінченні вправи кожний студент презентував свій малюнок, обґрунтовував вибір кольору, фігури чи предметів, що асоціювалися в нього з музикою.

Вправа «У світі музичного мистецтва».

Мета: підвищення рівня естетичної грамотності, розвиток емоційності, естетичного смаку.

Матеріал: фрагменти музичних творів різних жанрів.

Хід вправи: студентам було запропоновано прослухати 12 різних музичних фрагментів. Майбутні вчителі повинні були визначити, до якого жанру належить кожен із них, зазначити, за якими параметрами вони це визначали, виділити, який саме жанр їм до вподоби та обґрунтувати свій вибір.

Позааудиторна робота також включала організацію виставок, концертів, літературних читань, зустрічей із митцями, студентські творчі вечори. У межах клубу проводилися й різноманітні позааудиторні заходи, які передбачали, крім виконання певних завдань, й естетизацію приміщення. Так, зі студентами було проведено квест «Галерея мистецтв».

Студентів завчасно було розподілено на творчі команди, кожна з яких отримала завдання підготувати один із «павільйонів», який обов'язково повинні були відвідати інші команди і виконати певне творче завдання. Крім цього, одна із груп виступала в ролі організаційного комітету («Адміністрація квесту»), які розробляли маршрути для всіх команд, запрошували журі, розробляли емблему квесту, листи-запрошення для учасників і членів журі, продумували вітальне слово і церемонію нагородження команди-переможця, організували фото- і відеозйомку проведення означеного творчого заходу.

Кожна з команд шляхом жеребкування отримала завдання оформити свій павільйон. Для цього вони повинні були придумати, в якому стилі буде він оформлений, які твори найкраще підійдуть для музичного супроводу роботи команд над виконанням завдань, у яких костюмах вони будуть вітати учасників квесту, підготувати цікаві завдання для команд тощо.

Так, одна з команд представляла «Реставраційний павільйон». Вони оформили його у вигляді майстерні, на стінах якої було розміщено репродукції відомих картин, але вони були «пошкоджені». Відповідно завданням для команд було відреставрувати картину, що була поділена на пазли. За кількома фрагментами учасники команд повинні були здогадатися, що це за картина і якомога швидше правильно її зібрати. Додаткові бали команда отримувала, якщо вона правильно називала автора, жанр, епоху її створення. Зазначимо, що команди були надзвичайно активними, проте намагалися прислуховуватись один до одного, щоб швидко і правильно виконати завдання.

Інший павільйон було оформлено під «Бібліотеку» із великою кількістю полиць, на яких

розташовувалися різноманітні книжки, що належали до певного літературного жанру. Посеред павільйону стояла велика картонна коробка, яка також була наповнена книгами. Завданням команд було правильно і швидко розкласти книги з коробки на відповідні полиці.

Завданням «Біографічного павільйону» було скласти біографію видатного митця. Так, на окремих картках повідомлялися прізвище та ім'я відомої особистості (художника, письменника, драматурга, музиканта, композитора), на інших – частина біографії або якийсь цікавий факт із життя, на наступних – назви творів, жанри, стилі тощо. Завданням студентів було із загальної кількості вибрати картки, що стосувалися одного з митців і скласти його біографію.

Аналогічні завдання були і в «Кінопавільйоні», де студентам пропонувалися уривки з художніх фільмів, за якими вони повинні були визначити, коли і в якій країні знімався цей фільм, до якого жанру він належить, хто з відомих акторів був у ньому задіяний, яка музика звучала тощо.

В «Емоційному павільйоні» майбутні вчителі отримували завдання визначити емоції, які були закладені в різних творах мистецтва: музиці, картинах, архітектурі, поезії, танці тощо. Їм було потрібно обґрунтувати свої почуття, зазначити, як саме вони визначали емоції, за якими критеріями і тощо.

Завдання «Креативного павільйону» передбачали отримати студентами імена відомих літературних героїв (Ромео і Джульєтта, Орфей і Евридіка, Пенелопа й Одисей тощо), які несподівано опинилися в іншому часі чи в іншій країні, повинні були дібрати деталі костюмів, музику, стиль спілкування, який, звісно, не був притаманним для них, й обіграти запропоновану на картці ситуацію. Власники павільйону пропонували значну кількість одягу, музичних творів, розпочинаючи від класичної і до сучасної музики, косметики і навіть перуки, щоб команди могли підготувати цікаві сценки. Оцінювався гумор, несподіваність, й одночасно обізнаність команд із творами.

Слід зазначити, що майбутні вчителі ретельно підготувалися до проведення квесту як у цілому, так і відповідно до роботи свого павільйону. Крім того, вони виявляли творчі вміння й креативність, естетичну грамотність й емоційність. Під час обговорення майбутні вчителі відзначали, що деякі завдання для них виявилися складними, оскільки передбачали наявність знань не лише зі своєї спеціальності, а й обізнаність із іншими мистецькими жанрами, однак вони їх успішно долали й отримали велике задоволення від проведеного заходу.

Висновки. Аналіз здійсненої роботи довів, що естетична підготовка відіграє значну роль у загальній професійній підготовці майбутніх учителів-гуманітаріїв. Спеціальна робота, спрямована на розвиток естетичних цінностей студентів, формування їхнього естетичного та мистецького тезаурусу, набуття вмінь адекватної естетичної оцінки, увиразнення естетичного та творчо-педагогічного потенціалу сприяє формуванню їхньої естетичної компетентності.

Перспективи подальших напрямів розробки проблеми вбачаємо в визначенні критеріальної бази сформованості естетичної компетентності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей з метою діагностування результативності проведеної роботи.

Література

Горщенко Ю. А. Формування оцінно-естетичних суджень у майбутніх учителів початкової школи в умовах підготовки у ВНЗ. Наука і освіта. Одеса, 2014. № 6. С. 177-180.

Левченко Я. Е., Лю Чжицянь. Формування естетичної компоненти професійної компетентності майбутніх вчителів-хореографів. Вісник Національного університету "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка. №1 (2019). С. 108-112.

Сотська Г. І. Підготовка майбутнього вчителя образотворчого мистецтва до навчання учнів основної школи художнього конструювання: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. К., 2008. 196 с.

Methodological resource for the development of the aesthetic competence of the future teachers specialised in the Humanities

Halitsan Olha⁴

*State Institution "South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky", Odesa, Ukraine*

Koycheva Tetyana⁵

⁴ Ph. D. in Pedagogy, Associate Professor at the Chair of Pedagogy at the State institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky"

⁵ Doctor of Pedagogical Sciences, Professor at the Chair of Pedagogy at the State institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky"

State Institution "South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky", Odesa, Ukraine

Osypova Tetiana⁶

State Institution "South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky", Odesa, Ukraine

The methodological resource aimed at aesthetisation of the educational environment of a higher pedagogical education institution under conditions of reforming the Ukraine's education system is highlighted in the study. The purpose of the study is to present the content of special methodological work on the development of the aesthetic competence of the future teachers specialised in the Humanities. The research methods are as follows: theoretical – analysis of scientific sources on the problem related to the development of the aesthetic competence of the future specialists in the field of education – in order to specify the phenomenon "aesthetic competence of the teacher specialised in the Humanities" and to determine the characteristics of its development; practical – analysis of pedagogical experience – in order to highlight the effective forms of work with students within the educational environment of higher education institutions which contribute to the development of the aesthetic competence on certain grounds. The aesthetic competence of the teacher specialised in the Humanities is interpreted as an integrative personal and professional characteristic of a teacher specialised in the Humanities based on his / her abilities to build professional pedagogical activities according to the laws of aesthetics (to understand markers of the tragic and comic, beautiful and ugly, lofted and low); it consists of a dynamic complex of specialized knowledge and skills (abilities to solve professional tasks based on aesthetic ideals, cultural and humanistic values); it is actualised through the identifiers of aesthetic and humanitarian training: aesthetic taste, aesthetic consciousness, aesthetic culture. The article describes the content of the experimental work with the students majoring in these specialties: 014 Secondary education (the Ukrainian language and literature) (10 bachelor students), 014 Secondary education (Language and literature (English)) (10 bachelor students), 014 Secondary education (History) (10 bachelor students) at the State institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky". The specificities of the work of the pedagogical circle within which the elective special course "Aesthetic competence of the future teachers specialised in the Humanities" (3 ECTS credits) was taught have been presented. Some ways enabling the modification of the content of the educational disciplines "Pedagogy", "Psychology", "Cultural Studies", "The History of Ukrainian Culture" have been presented.

Keywords: competence, aesthetisation, aesthetic competence, future teachers of the Humanities, institution of higher education, educational environment of a higher education institution, methodological work.

References

- Horshchenko, YU.A. (2014). Formuvannya otsinno-estetychnykh sudzhen' u maybutnikh uchyteliv pochatkovoyi shkoly v umovakh pidhotovky u VNZ [Formation of aesthetic and aesthetic judgments in future elementary school teachers in terms of preparation at a university]. *Science and education*. (Vols. 6), (pp. 177-180). Odessa [in Ukraine].
- Levchenko, YA.E. & Liu, Zhitsyan. (2019). Formuvannya estetychnoyi komponenty profesiynoyi kompetentnosti maybutnikh vchyteliv-khoreohrafiv [Formation of aesthetic component of professional competence of future choreographers]. *Visnyk Natsional'noho universytetu "Chernihiv's'kyi kolehium" imeni T.H. Shevchenka – Bulletin of the National University "Chernihiv College" named after T. Shevchenko*. (Vols. 1), (pp. 108-112) [in Ukraine].
- Sots'ka, H.I. (2008). Pidhotovka maybutn'oho vchytelya obrazotvorchoho mystetstva do navchannya uchniv osnovnoyi shkoly khudozhn'oho konstruyuvannya [Preparation of the future teacher of fine arts for teaching students of the primary school of artistic design]. *Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukraine].

Accepted: February 05, 2020

⁶ Doctor of Pedagogical Sciences, Professor at the Chair of Pedagogy at the State institution "South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky"